

Ši diena VIEŠPATIES duota, tad linksminkimės ir džiūgaukime! /Ps 118,24/

2017 m. gegužė Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 5 (177)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

Gegužės 25 d. – Šeštinė (šešta savaitė po Velykų) – KRISTAUS DANGUN ŽENGIMAS

Kiekviena krikščioniška šventė paryškina kokio nors Biblijoje aprašyto įvykio prasmę, kad mes galėtume ją geriau suvokti ir už tai dėkoti Dievui. Per Šeštines minime Jėzaus žengimą dangun. Ką tai reiškia? Klausiant to Heidelbergo *Katekizmo* kalbos stiliumi reikėtų klausti: kuo tau yra naudingas Kristaus žengimas į dangų ir *Jo atsisėdimas Dievo Tėvo dešinėje*?

Prieš ieškant teologinių atsakymų, reikėtų atsiminti esminį būties klausimą – kas yra žmogus, kas kūrė žmogų? Ar žmogus gali būti laimingas *pats iš savęs*, be savo *galutinio prasmės pagrindo* – Dievo Kūrėjo? Kodėl žmogus turi protą, kenčia ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai? Be to,

neretai jaučiasi lyg žuvis, išimta iš vandens? Lyg žmogus neturėtų tėvynės, lyg svetimoje žemėje gyventų ... Sunkiai nusakomas Ilgesys. Gal todėl – dėl nerimo ir ilgesio – mes nuolat trokštame gerų naujienų, net kino filmuose norime *laimingos pabaigos*.

Turbūt panašus *laimingos pabaigos* ilgesio jausmas kamavo izraelitus, Dievo išvestus į laisvę iš Egipto vergovės. Jie nenorėjo eiti Dievo keliu, nenorėjo Dešimties Dievo įsakymų, jie sakė Aaronui: *Padaryk mums dievą, kuris eitų pirma mūsų, nes mes nežinome, kas atsitiko tam žmogui Mozei, kuris mus išvedė iš Egipto žemės*. Aaronas jiems atsakė: *Imkite iš savo žmonių, sūnų ir dukterų auksinius auskarus ir atneškite*

man. Visi žmonės išsiėmė auksinius auskarus iš savo ausų ir atnešė juos Aaronui. Tas juos išlydė ir nuliedino veršį. Žmonės tarė: *Izraeli, štai tavo dievas, kuris tave išvedė iš Egipto žemės*. /Iš 32, 1-4/.

Moze užtruko ant kalno, o žmonės jau pasigedo *laimingos pabaigos*, nors Dievas numatė savo tautai kur kas didingesnių uždavinių. Tuomet Dievas sako: *Matau, kad tai kietasprandė tauta. Palik mane, kad mano rūstybė užsidegtų prieš juos ir juos sunaikinčiau, o iš tavęs padarysiu didelę tautą* /Iš 32, 9-10/.

Įsivaizduokime, kad izraelitai nepriima Dešimties Dievo įsakymų ir Sandoros, lieka dykumos viduryje su savo auksiniu stabu. Ar jie išliktų kaip

tauta po kokių trijų šimtų metų ar net po vienerių metų? Dievui nereikėtų nieko daryti, kad Izraelio giminė pati išnyktų. Bet atsitinka netikėtas dalykas – Mozė, **nesutikdamas su Dievu** ir tokia būsimų įvykių sankloda, meldžia Visagalį pasigailėti tautos:

Kodėl, Viešpatie, Tavo rūstybė užsidega prieš Tavo tautą, kurią išvedei iš Egipto žemės didžia jėga ir galinga ranka? Kodėl egiptiečiai turėtų sakyti: 'Išvedė juos į pražūtį, kad nužudytų kalnuose ir išnaikintų nuo žemės paviršiaus'. Liaukis rūstavęs ir nesielk piktai su šia tauta. Atsimink savo tarnus: Abraomą, Izaoką ir Izraelį, kuriems prisiekei: 'Padauginsiu jūsų palikuonis kaip dangaus žvaigždes ir visą šitą žemę, apie kurią kalbėjau, duosiu jūsų palikuonims, kad jie paveldėtų ją amžiams'. Ir Viešpats nepasielgė piktai su savo tauta, kaip buvo sumanęs. /plg. Iš 32, 11b-14/.

Nors sakoma, kad *vienas lauke – ne karys*, Biblija šiuo klausimu moko priešingai. Svarbu ne gausybė ir jėga, ne daugumos nuomonė, bet tiesa, kylanti iš Dievo. Vienas žmogus gali būti teišus, o tauta neteisi, ir vienas gali pasukti įvykių grandinę į vieną ar kitą pusę.... Vienas teišus žmogus meldėsi už tautą, dar kartą perdavė Dešimtį Dievo Įsakymų. O kas būtų, jeigu Mozė neužtartų suklydusios tautos?

Dievo Žodis moko mus gailėtingai melstis už kitus, už nusidėjėlius. Dar mums primena, kad ir mes galime būti tarsi Mozė – maldoje prašyti ne sau, bet kitiems. Tokios maldos keičia pasaulį.

Izraelitus prieš Dievą užtarė pranašas Mozė, o kas gi užtaria mus? Skirtingos tradicijos mini kelis šventuosius esant Lietuvos globėjais-užtarėjais. Tačiau evangelikas, remda-

masis Biblija, gali tiksliau atsakyti, kas jį užtaria. Kuo mums yra naudingas per Šeštines minimas Jėzaus žengimas į dangų ir Jo *atsisėdimas Dievo Tėvo dešinėje*?

Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisingas! Kas pasmerks? Kristus mirė, bet buvo prikeltas ir yra Dievo dešinėje, ir užtaria mus. Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar sielvartas? ar nelaimė? ar persekiojimas? ar badas? ar nuogumas? ar pavojus? ar kalavijas? / Rom 8, 33-35/.

Jeigu Izraelio užtarimą galėjo nulemti vienas žmogus Mozė, tai nepalyginamai daugiau mus užtaria už mus miręs ir prikeltas Dievo dešinėje esantis Kristus. Neužmirškime melstis už kitus žmones ir jų laiminimą. Prisiminkime, kas mus užtaria.

Kun. Tomas Šernas

Reformacijos 500 metų jubiliejus paminėtas Lietuvos ambasadoje Berlyne

Lietuvos ambasadoje Berlyne balandžio 27 dieną istorikė dr. Ingė Lukšaitė pristatė savo vokiškai išleistą studiją *Reformacija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Mažonojoje Lietuvoje: XVI a. trečias dešimtmetis – XVII a. pirmas dešimtmetis* (Lietuvoje išleista 1999 metais – V.r.ž. past.). Ambasadoje taip pat buvo atidaryta Vokiečių kultūros forumo Rytų Europoje parengta keliaujanti paroda apie Reformaciją LDK, Lenkijoje ir Prūsijoje.

Vakaro svečius pasveikino ambasados patarėjas Viktoras Gudavičius. Jis pažymėjo, kad Reformacijos paskatinta knygų leidyba, lietuvių kalbos studijos prisidėjo prie lietuvių ir vokiečių tautų suartėjimo. Renginio svečiams jis parodė 1868 m. Halėje atspausdintą lietuvišką Bibliją, kurią naudojo pastoriai Prūsijos lietuviškose parapijose. Bibliją ambasada paskolino Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Alfredas Hermannas.

Vokiečių kultūros forumo Rytų Europoje vadovas Heraldas Rothas papasakojo, kad Reformacijai skirta keliaujanti paroda šiuo metu eksponuojama Gdanske, o šiemet bendradarbiaujant su Vokietijos ambasada

Lietuvoje ją tikimasi išversti ir į lietuvių kalbą. Leipcigo universiteto leidyklos direktorius Geraldas Dieseneris džiaugėsi, kad dr. I. Lukšaitės studija buvo plačiai pristatyta Leipcigo knygų mugėje ir sudarė galimybę su lietuvių tyriniais susipažinti Vokietijos mokslininkams.

Habil. dr. Ingė Lukšaitė savo pranešime atskleidė svarbiausius Reformacijos broožus LDK ir Prūsijoje. Ji pabrėžė išskirtinę religinę toleranciją Lietuvoje, kuri skatino švietimą, debatų kultūrą, knygų leidybą. Anot mokslininkės, religinės grupės konkuravo savo kultūrine veikla, vengdamos smurto. Pranešime ji pristatė ir baltų paplitimą Rytų Prūsijoje XVI a., Radvilų giminės reikšmę Reformacijai LDK.

Dr. Ingė Lukšaitė

Reformacijos 500 metų jubiliejui skirtą renginį Lietuvos ambasada Vokietijoje surengė bendradarbiaudama su Vokiečių kultūros forumu Rytų Europoje. Parodą ambasadoje lankytojai galėjo išvysti iki gegužės 12 d.

Informacija iš www.urm.lt

DIDŽIOJI AGENDA

Svarbiausias Reformatų Bažnyčios administravimo ir valdymo dokumentas, dvasinės tarnystės gairės, reformatų tikėjimo išpažinimo paveldas

Didžioji arba Gdansko Agenda (*Agenda albo Forma porządku usługi świętej, w zborach ewangelickich Koronnych y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, 1637, Gdańsk*) atspausdinta 1637 metais Gdanske, Andriaus Hiuneheldo spaustuvėje, patvirtinta Generalinių Sinodų, nuo XVII a. buvo Lenkijoje ir Lietuvoje svarbiausia evangelikų reformatų liturgine knyga, pagrindiniu Reformatų Bažnyčių administravimo ir valdymo dokumentu. Ji ne tik nustatė reformatų apeigas, bet ir dvasinės tarnystės atsakomybę. Taip pat ji yra ir tikėjimo išpažinimo paveldas.

Šios knygos pagrinduose išdėstyti esminiai Bažnyčios tvarkos ir liturgijos nuostatai, gausiai iliustruoti ir paremti Šv. Rašto mokymu (citatų nuorodomis) bei senųjų krikščioniškų susirinkimų bei Bažnyčios daktarų nuostatomis. Deja, į lietuvių kalbą yra išverstos tik atskiros dalys. *Agenda* yra tapusi bibliografinė retyne, ji nebuvo nė karto perspausdinta, neskaitant XVIII a. Karaliaučiuje atskirai išspausdintos *Agendos*

liturginės dalies, vadinamos *Mažąja Agenda*, kuri sutrumpintai atkartoja *Didžiosios Agendos* teologinius dalykus, susijusius su liturgija.

Agenda trumpai apibūdina sinodų rūšis, tipus, nustatė sinodo procedūrinę tvarką, jo darbo reglamentą. Didžioji Agenda aprėpė ne tik liturginę bažnyčios apeigų dalį, bet atspindėjo ir jos struktūrą, valdymo ypatumus, detalizavo dvasinių bažnyčios darbuotojų pareigybes ir jų atliekamas funkcijas Bažnyčioje – rašoma A. Baublio *Lietuvos evangelikų reformatų BAŽNYČIOS SINODAS* monografijoje.

Agendą sudaro Prakalba, Liudijimas apie teisingą pamaldų pravedimą, Bažnytinis kalendorius, Liturginė ir Liturginė-administracinė dalys bei turinys.

Pirmoje dalyje pateikiamas teologinis Bažnyčios dogmų ir postu-

latų pagrindimas, pamaldų atlikimo bendra tvarka. Išsamiai išdėstyta visų bažnytinių apeigų liturgija: Krikštas, Padėka po gimdymo, Viešpaties Vakarienė su pasiruošimu Jai ir Jos priėmimo aktas, Šv. Vakarienės suteikimas ligoniui, Santuoka, žmonių, nusivylusių klaidingu krikščionių tikėjimu, priėmimo į bažnyčios narius forma, atgailaujančių priėmimas, ligonių lankymas, laidotuvės, pamaldų tvarka: sekmdieniais, paprastomis dienomis, iškilmingų švenčių dienomis, minint Šv. mergelę Mariją, Šv. Apaštalus ir Kankinius, Advento pamaldas. Taip pat šioje dalyje dar buvo aiškinimų apie Didžiąją savaitę, Atgailos dieną (Lietuvos reformatų švenčiama Gavėnios antros savaitės trečiadienį).

Antroji dalis skirta senjorams (superintendentams) ir Dievo bažnyčios vyresniesiems. Šioje dalyje aptariami Bažnyčios valdymo ir administravimo klausimai, dvasinių bažnyčios darbuotojų – lektorių, diakonų, Dievo Žodžio ministrų (kunigų), konsenjorų, senjorų (superintendentų) ordinavimo forma ir liturgija. Sinodų rūšys ir jų vedimo tvarka. Vizitacijų parapijose, susirinkimuose tvarka ir vizitacinių pamaldų liturgija. Naujai pastatytos bažnyčios pašventinimas ir kt., disciplina – Dievo bažnyčios drausmė, mokslas apie Dangaus karalystės raktus, vieša prasikaltusių asmenų sulaikymo nuo Viešpaties Vakarienės forma, atskyrimo ir pašalinimo iš Bažnyčios formos, Santuokos skyrimo tvarka, perspėjimai dėl skyrybų ir skyrybų aktas, jo sutvirtinimas ir paskelbimas.

Naudodamasis Agenda kunigas nuolatos įtvirtindavo ir gilindavo teologines ir praktines bažnyčios administravimo žinias, – rašoma A. Baublio monografijoje *Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodas*.

BAŽNYTINĖ SAVIVALDA ARBA KRIKŠČIONIŠKOJI VADOVYBĖ

Bažnyčia yra įvardinama tikinčiųjų bendruomenė – Kristaus Surinkimas. Viena savo dalimi ji yra žemiška žmonių organizacija, turinti vieną iš krikščioniškomis Bažnyčioms būdingų valdymo formų: episkopalinę, kongregacinę ar presbiterinę-sinodinę. Lietuvos ir daugelio pasaulio evangelikų reformatų Bažnyčios yra *presbiterinės-sinodinės santvarkos*. Dėl to anglakalbėse šalyse vadinamos *presbiterioniškoms* Bažnyčiomis.

Presbiterinė-sinodinė santvarka yra grindžiama esminiu principu, jog visi tikintieji, turintys lygias pareigas ir teises, deleguoja arba įgalioja kompetentingus asmenis veikti aukštesnėse bažnytinės savivaldos institucijose. Atsakomybės ir įgaliojimų laipsnis yra deleguojamas iš apačios į viršų. Jie yra pagrįsti kompetencija ir renkančiųjų pasitikėjimu. Valdymo organų atstovų įgaliojimai yra ribojami laike, kas

kartą atnaujinant jų įgaliojimus per rinkimus. Valdymo autoriteto galia suteikiama institucijai, ne fiziniam asmeniui, kuris tuo metu yra įgaliojtas joje veikti. Geras šios institucijos pareigų vykdymas pelno pagarbą ir pasitikėjimą asmeniu, o ne atvirščiai. Kitaip sakant, krikščionis vadovas pagarbą nusipelno, tačiau jo pareigos – gerbtinos, net jei jas prastai vykdo koks asmuo... Keistinas asmuo, o ne pati pareigybė.

Presbiterinė-sinodinė bažnytinė santvarka leidžia į vieną organizacinį vienetą nesunkiai sujungti vietinius krikščioniškus surinkimus – bendruomenes į didesnius sričių vienetus (distriktus, dekanatus), o šiuos apjungti į nacionalinius vienetus (provincijas), o šie gali būti apjungti į tarpnacionalinius junginius (generalines provincijas). Taip buvo organizuota Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia XVI-XVIII a., ją sudarė atskiros parapijos, apjungtos

į distriktus, kuriuose vykdavo distriktiniai sinodai ir distriktams buvo skiriamas distrikto superintendentas. Distriktai jungėsi į nacionalinį – Lietuvos provincinį Sinodą (lenk. Jednota Litewska arba lot. Unitas Lithuaniae). Lietuvos provincinis Sinodas, kartu su kitomis dviem Lenkijos Karūnos – Didžiosios Lenkijos ir Mažosios Lenkijos -- provinciniais Sinodais sudarė Abiejų Tautų Respublikos ribose veikiančią vieningą regioninę evangelinę Bažnyčią – Generalinį Sinodą.

Kas yra SINODAS?

Evangelikai reformatai išpažįta, jog Bažnyčios galva yra Viešpats Jėzus Kristus. Šia prasme – jis yra Absoliutas ir Monarchas – Karalių Karalius ir Vyskupų Vyskupas. Jis pats yra Bažnyčios Vyriausioji Šventoji Vadovybė. Jis suteikia krikščionių žemiškam surinkimui savivaldą, per savo Žodį. Todėl Sinodas yra Lietuvos evangelikų reformatų

aukščiausioji bažnytinės savivaldos institucija, įgaliota veikti Kristaus interesų naudai ir valdyti žemiškąją Jo kaimenę ir Jo nuosavybę. Tuo iš esmės skiriasi nuo politinių demokratijų, kur demokratinės santvarkos siekia atstovauti tautos, liaudies interesus ir yra joms atskaitingos. Sinodo ir kitų bažnytinių institucijų paskirtis yra atstovauti Viešpaties interesus ir jos yra atskaitingos prieš Jį. Kristaus kaimenė – tikintieji, yra gerbiami kaip Jo nuosavybė ir tuo pačiu iš jos išskiriami tarnautojai, bažnytiniai pareigūnai ir valdymo institucijos, kurių aukščiausia Lietuvoje – Lietuvos evangelikų reformatų **SINODAS**. Šiuo metu veikiančios žemesnės institucijos – Lietuvos evangelikų reformatų **Konsistorija** ir Lietuvos evangelikų reformatų **senjoratas**, t. y. generalinio superintendente institucija. Bažnyčios teisiniams reikalams spręsti skiriamas Lietuvos evangelikų reformatų **Sinedrionas**.

Sinodą sudaro **dvasiniai** ir **pasaulietiniai** kuratoriai. **Dvasiniai** kuratoriai yra ordinuoti dvasininkai (kunigai, diakonai, turintys Sinodo misiją – tarnaujantys parapijų klebonai, administratoriai ar kitų bažnytinių institucijų kapelionai). Sinodo išrinkti **pasaulietiniai** vyresnieji – kuratoriai, tai asmenys, jau turintys parapijų delegatų patirtį Sinode, paties Sinodo nustatyta tvarka išgaminuoti ir pašaukti Bažnyčios vyresniųjų tarnystei neapibrėžtam laikui. Trečioji **sinodalų** grupė – parapijų išrinkti delegatai vienerių metų kadencijai.

Eiliniai ir neeiliniai Sinodo suvažiavimai

Eilinių sinodų suvažiavimai nuo 1920 metų vyksta kasmet, Biržuose, evangelikų reformatų bažnyčioje, per Jonines. **Neeiliniai** Sinodo suvažiavimai yra paskiriami Sinodo arba kviečiami Konsistorijos sprendimu nurodytu laiku ir vietoje, iškilus būtinybei. Sinodo vadovas – Sinodo direktorius visuomet renkamas iš kuratorių. Jis pirmininkauja sesijų posėdžiams ir atsako už tvarką Sinodo metu. Direktoriaus pavaduotojas pagal pareigas (*ex officio*) yra

Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendantas – dvasininkas. Todėl jis Sinode nėra renkamas šioms pareigoms, bet jas įgyja, kuomet išrenkamas ir paskiriamas eiti Lietuvos evangelikų reformatų generalinio superintendente pareigas. Eilinių Sinodo suvažiavimų metu iš kunigų yra renkami: Sinodo cenzorius (dvasininkas, atsakingas už procedūrų ir bažnytinės teisės priežiūrą) ir sekretorius (dvasininkas, atsakingas už Sinodo aktų surašymą). Sinodo posėdžiai (sesijos) yra **atviri** ir **uždari**. **Atviruose** gali dalyvauti visi evangelikai reformatai su patariamojo balso teise ir svečiai. Posėdžiuose gali pasisakyti ir diskutuoti tik gavę direktoriaus leidimą. **Uždaruose** Sinodo posėdžiuose dalyvauja tik turintys sprendžiamąjį balsą dvasininkai, kuratoriai ir delegatai. Apie **uždarus** posėdžius yra informuojama iš anksto arba pats Sinodas nusprendžia sesijos metu. Prieš **eilinius** Sinodo suvažiavimus vyksta **priešsinodinė** sesija (atviras Konsistorijos posėdis, jame dalyvauja visi dvasininkai, kuratoriai ir išrinkti parapijų delegatai). **Priešsinodinė** sesija paruošia ir patvirtina Sinodo darbotvarkę ir svarstomus klausimus. Patvirtintos Sinodo nutarimų kopijos yra išdalinamos visiems **sinodalams**. Kanonai skelbiami viešai per sinodines pamaldas

ir bažnytinėje žiniasklaidoje. **Trijų** metų kadencijai renkami: Revizijos Konsistorija ir generalinis superintendantas; **penkerių** metų kadencijai – Mandatų, Revizijos komisijos arba kitos tikslinės ilgalaikės ar terminuotos komisijos.

Neeiliniai Sinodo suvažiavimai yra paskiriami arba **eilinio** Sinodo suvažiavimo metu arba jo išrinktos Konsistorijos sprendimu nurodytu laiku ir vietoje. Bažnytinėje teisėje yra numatyta atvejų, kada toks suvažiavimas privalomas. Pavyzdžiui, jei Konsistorija išreiškia nepasitikėjimą generaliniu superintendentu ir jis yra Konsistorijos suspenduojamas, Sinodas per mėnesį turi susirinkti į **neeilinį** suvažiavimą, kad nuspręstų, ar palaiko Konsistorijos sprendimą ir skiria naują asmenį eiti generalinio superintendente pareigas. Jei Konsistorijos sprendimas nepalankomas, Konsistorija yra paleidžiama ir vykdomi naujos sudėties Konsistorijos rinkimai. **Neeilinių** Sinodo suvažiavimų metu nėra renkami nauji Sinodo pareigūnai ar delegatai, dažniausiai yra sprendžiami Bažnyčios ūkiniai ir organizaciniai reikalai, o ypač tie, kuriuos atidėti nėra galimybės ir reikia Sinodo lygmens sprendimo.

Kun. R. Mikalauskas

Istorinė ekumeninė taikos ir vienybės malda *Egipte*

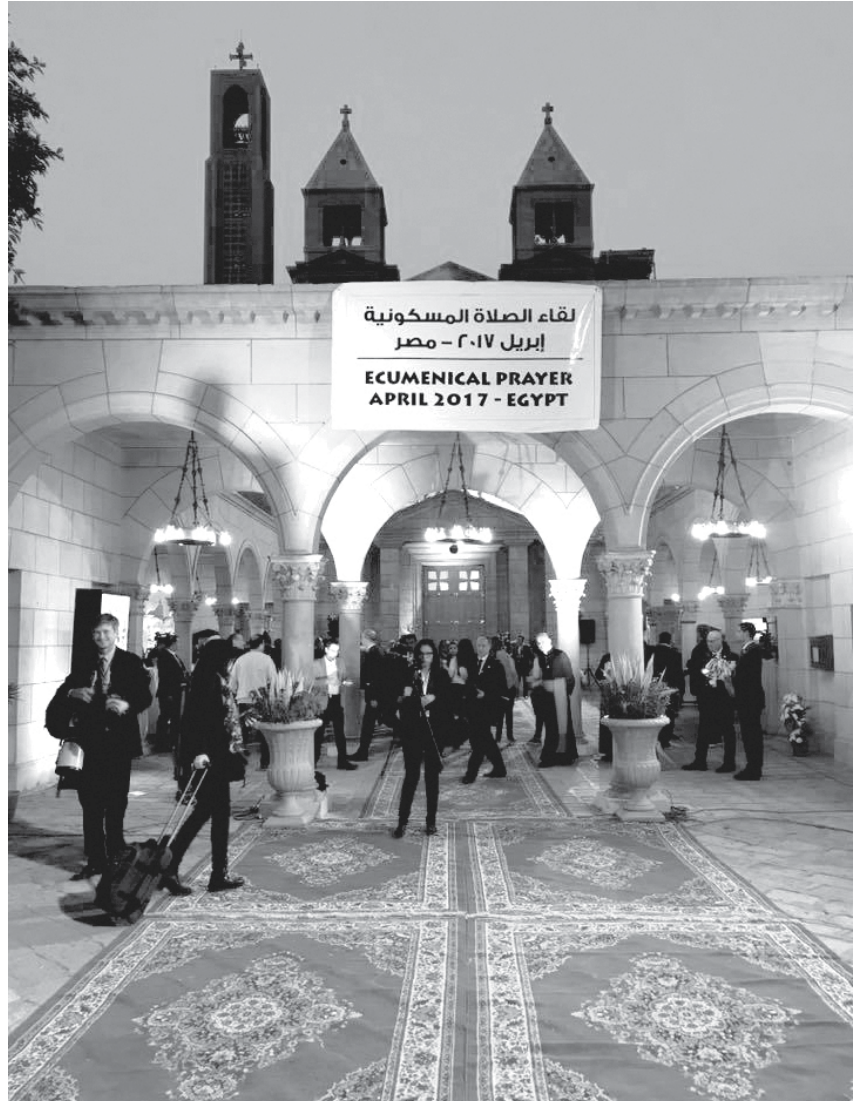
Bažnyčių vadovai, kuriems vadovavo popiežiai Pranciškus ir Tawadros II, susirinko pasimelsti už taiką, vienybę ir teisingumą Egipto žmonėms greta Šv. Morkaus koptų ortodoksų katedros esančioje Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, kuri jau atstatyta po 2016 m. gruodyje įvykdyto sproginimo.

Popiežiai Pranciškus ir Tawadros II procesijoje įžengė į bažnyčią, kurioje 2016 m. gruodžio vienuoliktąją 29 žmonės žuvo ir 47 buvo sužeisti. Procesijoje kartu su bažnyčių vadovais iš Egipto ir kitų pasaulio šalių dalyvavo ir Pasaulinės Bažnyčių Tarybos generalinis sekretorius kun. dr. Olav Fykse Tveitas.

Mažoje bažnyčioje visi aštuonių krikščioniškųjų konfesijų vadovai buvo pasodinti prieš susirinkusiuosius: R. katalikų Bažnyčios popiežius Pranciškus, Aleksandrijos Koptų ortodoksų Bažnyčios popiežius Tawadros II, Konstantinopolio arkivyskupas, ekumeninis patriarchas Bartolomiejus I, Aleksandrijos ir Visos Afrikos popiežius ir patriarchas Teodoras II, Aleksandrijos Koptų katalikų Bažnyčios patriarchas Ibrahimas, Jeruzalės ir Viduriniųjų Rytų provincijos Primas, Anglikonų arkivyskupas Mouneer Anis, Antiochijos ir Visų Rytų bei Aleksandrijos ir Jeruzalės patriarchas Gregory III Laham ir Egipto protestantų bendruomenės prezidentas ir Koptų evangeliškosios socialinių paslaugų organizacijos direktorius kun. dr. Andrea Zaki.

Kiekvienas iš Bažnyčių vadovų paskaitė po palaiminimą iš Šv. Mato evangelijos. Po to popiežiai Pranciškus ir Tawadros II trumpai pasimeldė bei kiekvienas jų palaimino susirinkusiuosius taikos ženklų.

Popiežius Pranciškus meldėsi: *Mano Viešpatie Jėzau, aš prašau Tave – palaimink mus, palaimink mano brolių popiežių Tawadros II, palaimink visus mano brolius vyskopus, kurie čia susirinko, palaimink visus mano krikščioniškuosius brolius ir vesk mus geraširdiškumo keliu, kad galėtumėme eiti kartu link Eucharistijos stalo. Amen.*

Skambant muzikai ir padėdami gėles, meldamiesi ir uždegdami žvakę ten, kur tiek daug koptų ortodoksų krikščionių nužudė savižudis sprogdintojas pernai, popiežiai Pranciškus ir Tawadros II atidavė pagarbą tiems, kurie žuvo dėl savo tikėjimo. Ekumeninė grupė meldėsi kartu prie aukų nuotraukų, o popiežius Pranciškus padėjo baltų ir geltonų gėlių puokštę prie memorialinės sienos jų garbei.

Tveitas komentavo: *Melsdamiesi kartu susprogdintoje ir dabar atstatytoje Kairo Šv. Petro ir Povilo*

bažnyčioje, su dar labai matomomis sprogdinimo žymėmis ant kolonų ir kankinių atvaizdais ant sienos, mes buvome giliai sujaudinti. Mes jautėme Egipto krikščionių tragiškus praradimus, baimę ir viltį.

Melstis kartu yra svarbus ženklas būti kartu. Maldoje mes esame suvienyti Dievo malone, Bažnyčios maldoje mes dalijamės vienas su kitu giliausiais rūpesčiais.

Ekumeninė malda yra malda vienam su kitu ir vienam už kitą. Ji rodo užuojautą ir dvasinį bendrumą siekiant teisingumo ir taikos pasaulyje, ▶

Filmas *Pokalbiai rimtomis temomis* apdovanotas Tbilisyje

Gruzijoje vykusiame kino festivalyje gerai užsirekomendavęs ir plačiai žiūrimas Lietuvoje *Monoklio* studijos sukurtas filmas *Pokalbiai rimtomis temomis*, kurio režisierė ir scenarijaus autorė yra Giedrė Beinoriūtė, o prodiuserė – Vilniaus ev. reformatų parapijos narė Jurga Juršytė-Gluskinienė, gavo prizą CineDOC TBILISI. Filmas dalyvavo Cine DOC YOUNG programoje, kurioje prizą skyrė garbinga vaikų žiuri. Visi žiuri komisijos nariai filmą įvertino aukščiausiu balu. *Pokalbiai rimtomis temomis* – filmas be išorinio veiksmo, dekoracijų, peizažų ir specialiųjų efektų. Pagrindiniai filmo herojai, vaikai ir paaugliai, apdovanoti ypatingu gebėjimu apskakyti juos supantį pasaulį. Intymūs minimalistine maniera nufilmuoti pokalbiai su jais atskleidžia kartais melancholišką, kartais juokingą, kartais dramatišką šiuolaikinio pasaulio vaizdą. Filme keliami klausimai apie vienatvę, meilę, Dievą, pasaulį, žmogaus ryšį su kitu žmogumi: *Pasaulis – tai žmonės; Jūs ką, netikit į Dievą? Tai galiu išmokint, kaip pradėt tikėt...*

Režisierė Giedrė Beinoriūtė, prodiuserė Jurga Juršytė-Gluskinienė

Info iš www.monoklis.lt

- *kai mes nuolatos meldžiamės „Teatėinie Tavo karalystė, teesie Tavo valia kaip danguje taip ir žemėje“.*

Prieš pat ekumeninę maldą, istoriniu ir reikšmingu žingsniu link didesnės krikščioniškosios vienybės, popiežiai Tawadros II ir Pranciškus pasirašė bendrą deklaraciją apie Krikšto sakramentą.

Dauguma iš 82,5 milijonų egiptiečių yra mahometonai-sunitai, 12-15 procentų egiptiečių yra krikščionys, dauguma jų koptų ortodoksai, bet šalyje yra ir katalikų, protestantų bei kitų įvairių krikščioniškų bendruomenių.

2017 m. balandžio 30 d.
www.oikoumene.org/en/press-centre/news/tveit
 Iš anglų išvertė
 dr. Povilas Jašinskas
 nuotr. Marianne Ejdersten/WCC

Skirtingų konfesijų dialogas tema *SUSITAIKYMAS*

Alpių kalnų ir miškų apsuptame Vokietijos Bavarijos žemės miestelyje Jozefstalyje dešimčiai dienų į ekumeninį mokymų centrą rinkosi įvairių konfesijų Europos Bažnyčių atstovai. Šį seminarą surengė, į jį pakvietė bei visas išlaidas seminaro dalyviams padengė Bavarijos žemės Liuteronų Bažnyčia.

Šių metų seminaro tema *Susitaikymas* (ang. *reconciliation*) buvo pasirinkta atsižvelgiant į pasaulyje ir visuomenėje vykstančius procesus, kai visiems mums – kaip niekada – reikalingas atleidimas, susitaikymas ir galiausiai – susivienijimas. Lietuvoje (kur labai liūdna statistika liudija, jog esame pirmi Europoje pagal savižudybių skaičių) ši tema, manau, yra dar aktualesnė, tačiau ne pasaulio ir net ne žmonių grupių prasme, tačiau asmenine, t. y. susitaikymo su savimi pačiu ir su Dievu.

Seminare dalyvavo per keturiasdešimt atstovų iš tokių šalių, kaip: Vokietija, Lenkija, Suomija, Švedija, Latvija, Estija, Islandija, Rumunija, Serbija, Slovakija, Vengrija, Jungtinė Karalystė (Šiaurės Airija), Čekija, Rusija ir, žinoma, Lietuva. Visi jie atstovavo savo konfesijas bei denominacijas: reformatus, ortodoksus, liuteronus, Romos katalikus, evangelikus, husitus, anglikonus. Plati dalyvių geografija paįvairino bendravimą bei temų įvairovę.

Beje, šiemet šis seminaras buvo neeilinis. Šiai tradicijai – lygiai 50 metų. Tad šio gražaus jubiliejaus proga į šventinius renginius suvažiavo daug garbingų svečių (Maskvos Ortodoksų Bažnyčios metropolitas, Rumunijos, Švedijos, kelių Vokietijos žemių liuteronų vyskupai bei kt.), taip pat anksčiau seminarus organizavusių komandų nariai. Buvo pasidalinta įvairiomis idėjomis, susijusiomis su šių metų seminaro tema *Susitaikymas*, Bažnyčių ekumeniškumu ir kaip jį būtų galima dar labiau skatinti bei kitomis aktualiomis temomis.

Seminaras truko dešimt dienų. Kiekviena diena prasidėdavo ir baigėdavo pamaldomis mažoje, tačiau labai jaukioje, ekumeninėms pamaldoms skirtoje koplyčioje,

pastatytoje Jozefstalo evangelinių seminarų centre. Iš įprastų, mums žinomų pamaldų, jos išsiskyrė savo ekumeniškumu, jas draugiškai pasidalinę dienomis, pagal savo konfesijų, Bažnyčių bei šalių liturgijas laikydavo vis skirtingi dvasininkai. Vyko reformatų, liuteronų, ortodoksų ir net Čekijos husitų liturgijomis paremtos, tiesa, šiek tiek nei įprastai trumpesnės, pamaldos. Dar vienas, tačiau labai gražus išskirtinumas buvo toks, jog *Tėve mūsų* visi garsiai sakydavo savo gimtosiomis kalbomis – juk Dievui nesuprantamų kalbų nėra.

Visos pamaldos buvo laikomos vokiečių bei anglų kalbomis, tačiau Biblijos skaitiniai skambėjo visų seminare dalyvavusių dalyvių gimtosiomis kalbomis. Kartu skambėjo ir lietuviškas skaitinys, kurį perskaitė straipsnio autorius.

Visą šio renginio organizatoriai pasirūpino, kad dalyviai nenuobodžiautų, ne tik supažindino su savo vertinga patirtimi, pakvietė patyrusius lektorius, tačiau ir pačius dalyvius įtraukė į diskusijas, pašnekesius bei suteikė galimybę visiems pasidalinti savo patirtimi, džiaugsmams ir sunkumais bei paprašyti patarimų, kaip spręsti vieną ar kitą problemą.

Prieš pradėdami klausytis paskaitų, pirmiausia turėdavome *Biblijos impulsą*, paprastai tariant, vienas iš organizatorių komandos narių parinkdavo kokią nors ištrauką iš Biblijos, apie ją papasakodavo ir užduodavo tokius klausimus, į kuriuos kiekvienas sau turėjome atsakyti. Ištraukos ir klausimai buvo parenkami ne atsitiktinai, o būtent tokie, kurie padėtų geriau įsigilinti į artėjančios paskaitos temą.

Patirtis bei susitaikymo pavyzdžiai buvo pateikti ne tik į centrą atvykusių lektorių, tačiau ir pa-

Laurynas Jankevičius

tiems dalyviams išvykus už centro ribų. Visiems dalyviams labai didelį įspūdį paliko musulmonų mečetė, musulmonų tradicijos, įsiliejimas į visuomenę bei bendravimo su krikščionimis aktualijos, pavyzdžiai apie pastangas suvienyti šio miesto musulmonus bei krikščionis. Musulmonai mečetės maldos salę visuomet pradeda užpildyti nuo pirmosios eilės, ir tik pirmajai eilei esant visiškai pilnai, galima pradėti pildyti antrą eilę ir taip toliau. Pamaldos mečetėje nepradedamos tol, kol bent vienas žmogus bus ne priekyje kartu su visais.

Taip pat didelį įspūdį paliko ir aplankytas didžiulis vienuolynas, kurio pagrindinis tikslas – padėti jaunimui. Vienuolyne laikinai pagyventi (bent kelioms dienoms) gali atvykti įvairaus amžiaus jaunuoliai. Jie, padedami patyrusių pedagogų, socialinių darbuotojų bei vienuolių, bando susitaikyti su savimi bei Dievu, mokosi įveikti iškilusius sunkumus. Kaip gyventi ir kaip elgtis moko Jėzus.

Seminaro metu supratau, kaip

kiekvienam iš mūsų reikalingas susitaikymas su pačiu savimi, Dievu bei įvairių žmonių grupių susitaikymas. Dėka daugybės įvairių pavyzdžių, diskusijų ir pasidalinimo savomis patirtimis, visi seminario dalyviai priėjo prie bendros nuomonės, jog tai labai sunkus, ilgas ir abiejų šalių pastangų reikalaujantis procesas. Tačiau tokie išgirsti pavyzdžiai, kaip Vokietijos ir Lenkijos susitaikymas po Antrojo pasaulinio karo, Šiaurės Airijos Romos katalikų ir protestantų susitaikymas po daugybės išpuolių vienu prieš kitus, daugybės metų kovų, atskirties suteikia vilčių bendram dialogui. Vienas jautriausių pavyzdžių – prieš maždaug trisdešimt metų įvykusį teroristinį išpuolį Pietų Afrikoje išgyvenusių dalyvių bei aukų artimųjų susitikimas ir net dalies jų susitaikymas su išpuolį įvykdžiusiu asmeniu. Iš šio pavyzdžio supratome, jog, net ir praėjus ilgam laikui, visoms pusėms išsipašakojus bei išklašius pasakojimų iš jų požiūrio taškų, specialistams padedant ir sunkiai dirbant, ne visada įmanomas visiškais susitaikymas. Vieni išpuolio metu nukentėjusieji,

aukų artimieji sugebėjo susitaikyti ir atleisti, kai kurie net garsiai sakė, jog jų valia jie išlaisvintų jį iš kalėjimo, tačiau kiti, vos pamatę išpuolio organizatorių, sušukdavo, jog jo nekenčia, jog jis, sugriovęs jų gyvenimus, yra nevertas atleidimo ir niekada jo nesulauks.

Susitaikymo procesas – sunkus, reikalaujantis abiejų pusių bendravimo, atviro išsipasakojimo apie savo skaudulius, požiūrius, mokėjimo išklausti kitą pusę, reikalaujantis daugybės laiko, nuolatinio galvojimo apie tai, atleidimo ir sugebėjimo gyventi toliau. Tačiau, kaip iš Biblijos mokymų galime matyti, tai yra būtinybė, kurios daugelyje pasakojimų moko Jėzus.

Trys vakarai buvo skirti skirtingų šalių bei bažnyčių prisistatymams. Kiekviena šalis turėjo po tris minutes laiko, kurių metų galėjo papasakoti įdomiausius faktus apie šalį, bažnyčias, iš kurių jie atvyko. Vienas vakaras taip pat buvo skirtas pristatyti savo šalių virtuves. Šalys pristatinėjo išskirtinius gaminius ar produktus, ir jų gausa ir išskirtinumas buvo tikrai pribloškiantis. Deja,

šio straipsnio autorius neturi tokių kulinariųjų gabumų, jog pats vienas būtų sugebėjęs paruošti cepelinų tiek, jog pasivašintų penkiasdešimt žmonių. Tačiau sumanymas gan šiltą vakarą patiekti šaltibarščius visus atgaivino ir sužavėjo savo paprastumu ir sveikumu – juk naudojamos tik įvairios daržovės, kefyras ir virti kiaušiniai.

Nors užsiėmimų grafikas buvo labai užimtas, dalyviai rado laiko pasigrožėti Bavarijos Alpių kalnų grožiu, ežerų tyrumu, miškų gaiva bei upių ir krioklių šniokštumu.

Esu labai **dėkingas** organizatoriams, visiems dalyviams bei, aišku, Dievui už galimybę artimiau susipažinti su įvairių konfesijų, tautų Dievą mylinčiais žmonėmis. Už išgirstus pasakojimus, kurie teikia viltį, jog susitaikymas – įmanomas, net ir atrodytų, sunkiausiais laikais ar nesutaikomomis temomis. Už išmoktas pamokas, kaip žengti pirmuosius žingsnius susitaikymo link, kaip to mokyti ir padėti kitiems, kaip nuolat tame gyventi.

Laurynas Jankevičius

500-ųjų Reformacijos metinių minėjimas Vilniaus dailės akademijoje

Gegužės 17 d. Vilniaus dailės akademijos Gotikinėje salėje vyko renginys, skirtas Reformacijos svarbai Lietuvos kultūriniam, visuomeniniam ir dvasiniam gyvenimui atskleisti. Aktorius Ramūnas Abukevičius skaitė ištrauką iš pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo Katekizmo, doc. habil. dr. Ingė Lukšaitė vaizdžiai, su iliustracijomis, papasakojo apie Reformacijos reikšmę Lietuvos kultūriniam, visuomeniniam ir dvasiniam gyvenimui, Vilniaus edukologijos universiteto doc. dr. Deimantas Karvelis palietė kol kas nutylimą religijos tolerancijos, tiksliau, netolerancijos temą Reformacijos sąjūdžio kilimo ir kontreformacijos metais, ir kodėl negalėjo LDK būti inkvizicijos ir labai žiaurių, kaip Vakarų Europoje, susidorojimų su protestantais. Renginį vedė menininkė dr. Deima Katinaitė.

Koncertavo VDA folklorinis ansamblis (vadovas Gediminas Žilys), atlikęs Mažosios Lietuvos dainas iš Liudviko Rėzos rinkinių. Adomo Zubės mišias *Messa del assunta* (2015 m.) dviem balsams įspūdingai a capella pagiedojo dainininkės Renata Dubinskaitė ir Milda Baronaitė.

Tapytojas ir pianistas Viktoras Paukštelis paskambino kompozitoriaus protestanto vokiečio, daugiausia gyvenusio Anglijoje, G. F. Händelio kūrinį.

Dailės akademijos choras (vadovas ir dirigentas Arvydas Adamonis) ir Lietuvos ansamblio choro grupė bei prof. Linos Naikelienės vadovaujamas kanklininkių ansamblis atliko ištrauką iš Vytauto Juozapaičio oratorijos *Mažvydas*, sulaukusios žiūrovų ovacijų. Viso renginio sumanytojas – dailininkas neoavangardistas, Dailės akademijos Vilniaus fakulteto dekanas Česlovas Lukenskas.

Po renginio dalyviai pakilo į VDA bibliotekos salę, kur buvo ati-

LRIKD pirmininkas D. Balčiauskas, dr. I. Lukšaitė, doc. Č. Lukenskas

daryta Reformacijai skirtų knygų – leidinių paroda, galėjo pavartyti neseniai išleistą M. Mažvydo Katekizmo originalią faksimilę, pažymėtą 52-uoju numeriu. Kamilės Kalibaitės sukurta faksimilė – išskirtinė, tai ilgo ir nelengvo trejų metų darbo rezultatas. Pagaminta iš viso 100

vienetų. Panaudota į originalą panaši popieriaus faktūra, pergamento nelygumai, netolygus siuvinimas, laiko padaryti įtrūkimai, pirštų nuzulinti pirmieji – dažniausiai vartomi – puslapiai, riebalinės dėmės ir t.t.

„V. r. ž.“ inf.

Aktorius R. Abukevičius

Biržų savivaldybėje svarstytas projektas apie reformatų švietimo politiką XVI a.

Gegužės 8 d. Biržų krašto muziejuje Sėla įvyko pasitarimas dėl projekto *Reformatų švietimo politika – pirmųjų parapinių mokyklų Biržų krašte steigimas; Skulptorių pleneras, skirtas pirmųjų mokyklų steigimo Biržų krašte įamžinimui*, kuriame dalyvavo Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas D. Balčiauskas, Biržų ev. reformatų bažnyčios kun. R. Mikalauskas, Biržų r. savivaldybės mero pavaduotoja I. Varzienė, Biržų r. savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas R. Jocius, Kupiškio r. savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotojas V. Knizikevičius, Kupiškio etnografijos muziejaus direktorė V. Aleknie- nė, Nemunėlio Radviliškio seniūnas

G. Kubilius, Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos direktorė E. Timukienė, Papilio seniūnas R. Čygas, Biržų krašto muziejaus Sėla direktorius G. Butkevičius ir direktoriaus pavaduotoja E. Lansbergienė.

Kunigaikščiai Radvilos, funduodami Biržuose ir kunigaikštystės miesteliuose evangelikų reformatų bažnyčių statybą, greta steigė ir mokyklas, kurios buvo vienos pirmųjų mokyklų šiaurės Lietuvos regione. XVI a. pabaigoje mokyklos buvo įsteigtos Biržuose, Nemunėlio Radviliškyje, Papilyje ir Salamiestyje. Reformacijos istorijos ir kultūros draugija pasiūlė idėją įamžinti profesionalių skulptorių sukurtomis skulptūromis ar skulptūrinėmis kompozicijomis moky-

klų atsiradimą buvusioje Biržų kunigaikštystėje. Planuojama rugsėjo mėnesį organizuoti skulptorių plenerą ir jo metu sukurti 4 skulptūras – atminties ženklus – pirmosioms mokykloms įamžinti ir pastatyti Biržuose, Nemunėlio Radviliškyje, Papilyje ir Salamiestyje. Šiais metais, minint Reformacijos jubiliejų, būtų labai svarbu išryškinti ir švietimo sklaidą – kaip vieną iš Reformacijos svarbiausių krypčių. Biržų krašto muziejui Sėla pateikus paraišką Lietuvos kultūros ministerijai, šiam projektui įgyvendinti buvo skirta dalinė parama.

Parengta pagal Biržų rajono savivaldybės informaciją

Nupirktas mikroautobusas su specialiu keltuvu

Kovo mėn. buvo nuspręsta rinkti aukas specialiam automobiliui pirkti, kuris būtų su keltuvu ir pritaikytas turintiems judėjimo negalia. Galime pasidžiaugti, kad automobilis jau nupirktas ir priskirtas naudotis Lietuvos evangelikų reformatų generaliniam superintendantui kunigui Tomui Šernui. Nuo šiol jis galės patogiau įsėsti į šį automobilį, kad kelionės ne tik į kitus rajonus, Lietuvos miestus, bet ir trumpos po Vilnių bus lengvesnės ir malonesnės.

Į kvietimą aukoti atsiliepė ir reformatai, ir pavieniai asmenys, parapijos, įmonės bei Vokietijos bažnytinis paramos fondas.

Per keletą mėnesių buvo surinkta reikiamos sumos didžioji dalis. Reformatų Bažnyčios vadovybė nutarė likusią trūkstamą sumą paskolinti iš kitiems tikslams kaupiamų lėšų, ir nebelaukiant nupirkti tinkamą spec. automobilį Vokietijoje.

*Širdingai
dėkojame
aukojusiems.*

Visgi turime nepamiršti, jog likusią paskolintą sumą dar reikia surinkti, kad būtų galima grąžinti ją ir kompensuoti skolą anksčiau numatytais ir suplanuotoms Bažnyčios reikmėms.

Tad kviečiame dar neaukojusius prisidėti prie šios akcijos. Kiekviena, net ir nedidelė paaukota suma yra brangi, vertinga ir reikalinga.

Automobilis su papildoma įranga, pargabenimu ir pritaikymu kainavo **15 221,00 €**, paaukota **10 153,70 €**, trūkstama suma **5 067,30 €**.

InfoRef.lt

Aukas galima siųsti
į Bažnyčios sąskaitą:
sąskaitos Nr.:

LT137300010103644807

Lietuvos evangelikų reformatų
Bažnyčia – Sinodas

RIMA LAPIENYTĖ

1954-10-23–2017-04-29

Balandžio 29 d., po sunkios kovos su nepagydoma liga,
mirė parapijietė Rimutė – Rima Lapienytė, iki paskutinio atodūsiu nepraradusi vilties,
tikėjimo, noro neapsunkinti artimųjų, draugų...

Rima gimė 1954 m. spalio 23 d. Biržų rajono Parovėjos seniūnijos Liepalotų kaime, reformatų Povilo ir Emilijos Lapienių šeimoje, ketvirtuoju vaiku. Mama – Emilija Macytė nuo Ageniškio krašto, tėvas – Povilas Lapienė nuo Kviriškio, iš garsios muzikantų giminės: senelis, irgi Povilas, tarnavo vargonininku Papilyje, Švobiškyje, senelio brolis – garsusis Biržų krašto kanklininkas Petras Lapienė.

Rimutė turėjo vyresnę sesę Palmyrą, gyvenančią Panevėžyje, ir brolius Joną ir Algį, kurie jau mirę.

Tėvas tarpukariu buvo draudimo agentas, po karo dirbo finansininku Biržų vykdomajame komitete, persikėlė gyventi į Biržus, pasistatė namelius už Apaščios – dabartinėje P. Jakubėno gatvėje. Rimutė mokėsi Biržų antrojoje vidurinėje mokykloje. Baigusi aštuonias klases, išvažiavo mokytis į Panevėžio aukštesniąją technikos mokyklą, kurią baigė 1973 metais. Dar mokydamasi technikumė, Rima pradėjo dirbti. Baigusi mokslus, išvyko į Vilnių ir įsidarbino Skaičiavimo mašinų gamykloje *Sigma* inžiniere technologe. Dirbdama Vilniuje irgi mokėsi, siekė aukštojo mokslo. 1982 m. baigė studijas Vilniaus inžineriniame statybos institute (dabar – Vilniaus Gedimino technikos universitetas). *Sigmoje* Rimutė dirbo iki pat Lietuvai atgaunant Nepriklausomybę. Prasidėjus reorganizacijoms, gamyklą teko palikti.

1992 m. gruodžio 21 d. Rimutė įsidarbino Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, kuri tuomet buvo Krašto apsaugos ministerijos struktūrinis padalinys. Rimutė tapo Lietuvos Kariuomenės puskarininke. Pirmiausia dirbo Štabo kanceliarijoje, čia buvo suteiktas leitenanto laipsnis. Tarnybai perėjus Vidaus reikalų ministerijos žinion, dirbo kituose padaliniuose: Pasienio policijos departamento prie VRM

*Pajust kelyje Tavo žvilgsnį,
išsaugoti degančią širdį...
Kaip grūdai numirus virst
duona ir eiti paskui Tave...*

(PPD) Pasienio kontrolės punktų informacijos poskyryje, PPD Štabo Informacijos ir analizės poskyryje, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM (VSAT) kanceliarijoje. Paskutinės Rimos pareigos – VSAT Štabo Bendrųjų reikalų valdybos Kanceliarijos vyriausioji specialistė. Tarnybą paliko turėdama vidaus tarnybos majoro laipsnį.

Už nepriekaištingą ir pavyzdinę tarnybinių pareigų atlikimą Rima Lapienyte buvo apdovanota 2-jo laipsnio Vidaus reikalų ministerijos pasižymėjimo ženklu *Tėvynės labui*, visų 3-jų laipsnių VSAT pasižymėjimo ženklais *Valstybės sienos sargyboje*, vidaus reikalų ministro, VSAT vado padėkomis, vardine dovana.

Rima buvo viena iš Pasieniečių klubo steigėjų ir aktyvi jo narė. Apdovanota abiejų laipsnių klubo atminimo medaliais *Buvome, esame, būsime*, atminimo ženklu *Pasieniečių klubui 10 metų*.

Pradėjusi sirgti, išėjo į atsargą – gavo invalidumo pensiją. Atsirado

daugiau laisvo laiko, aktyviau įsijungė į Vilniaus reformatų parapijos gyvenimą, įstojo į Reformatų senjorų draugiją. Kiek leido sveikata, dalyvaudavo renginiuose, vyko į keliones, ekskursijas, nes nuo jaunystės buvo labai žingeidi, mėgo turizmą. Dar jaunystėje su Vilniaus keliautojų klubu dalyvavo žygiuose į kalnus, apkeliaavo beveik visą Lietuvą, yra aplankiusi daugelį užsienio šalių. Buvo azartiška kultūros renginių lankytoja. Dalyvavo suaugusiųjų savišvietos tobulinimo klubo – anglisčių veikloje. Būdama aktyvia Vyduo draugijos nare, kas vasarą, kol pajėgė, vykdavo į Draugijos organizuojamas stovyklas Bitėnuose. Iš šio pasaulio Rimutė iškeliavo VRM ligoninėje jaunystės laikų draugei Vidutei glostant ir laikant už rankos, balandžio 29 dienos pavakare...

Rimutė buvo pašarvota Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje, atsisveikinimo pamaldas laikė kun. Raimondas Stankevičius ir palaidojo gegužės 2 d. Biržų r. Semeniškių kapinėse šalia tėvų.

Reiškiamo gilią užuojautą sesei Palmyrai, broliui – Jono ir Algio – sūnums...

Vilniaus ev. reformatų parapija

Bitėnuose

IN MEMORIAM

Vargonininkui EDMUNDUI MEŠKAUSKUI, *ištikimam evangeliškai giesmei*

Balandžio 25 d., savo namuose, mirė buvęs Vilniaus ev. reformatų bažnyčios vargonininkas Edmundas Meškauskas.

E. Meškauskas gimė 1935 m. gegužės 10 d. Panevėžyje. 1955-1956 metais mokėsi tuometinėje Valstybinėje konservatorijoje. Pradėjo vargonuoti Vilniaus bažnyčiose.

Po Sąjūdžio suvažiavimo reformatai greit atgavo bažnyčią – buvusį kino teatrą Kronika.

E. Meškauskas tapo pirmuoju Vilniaus ev. reformatų parapijos vargonininku, ėmėsi organizuoti chorą: iš pradžių tai buvo nedidelė giedotojų grupelė, iš galinčių ir norinčių giedoti per pamaldas ar laidotuves. Pradėjo mokyti sudėtingesnių, gražesnių giesmių. Dalį repeticijų skirdavo pramokti giesmėms iš *Giesmyno*, skirtoms tos dienos pamaldoms. Jo dėka vilniečiai reformatai išmoko taisyklingai giedoti pagal vokiečių giesmynus.

Choras tvirtėjo, išaugo į gana pajėgų Vilniaus ev. reformatų chorą, pradėjo važinėti į kitų miestų parapijas. Pirmoji išvyka buvo į Kėdainius. Vargonininko E. Meškausko vadovaujamas Vilniaus ev. reformatų choras 1991 m. spalio 5 d. dalyvavo iškilmingose kunigaikščių Radvilų perlaidojimo pamaldose Kėdainių ev. reformatų bažnyčioje.

Vėliau choras buvo nuolatinis dalyvis Sinoduose: Biržuose, Papilyje, Kėdainiuose...

Vilniaus ev. reformatų chorui E. Meškauskas vadovavo iki 1992 metų pabaigos. Vargonuoti važinėjo ir į Kauną, kol kauniškiai reformatai neturėjo savos nuolatinės vargonininkės. E. Meškauskas vargonavo ir pirmose pamaldose 1990 m. sausio 14 d., kai Vilniaus evangelikai reformatai po sovietmečio sugrįžo į bažnyčią, ir pamaldas laikė iš Kauno atvykęs dvasininkas Julius Norvila. Vargonavo ir kai vilniečiai reformatai *klajojo* po įvairias patalpas: R. katalikų kurijoje šalia Mikalojaus bažnyčios, Šachmatų klubo patalpose – buv. Universiteto alumnate, Bonifratrų bažnytelėje priešais Prezidentūrą...

*Dabar gali, Valdove,
kaip buvai žadėjęs, leisti
savo tarnui
ramiai iškeliauti...
/Lk 2, 29-32/.*

Vargonuodamas Vilniaus reformatų bažnyčioje, išleido labai reikalingus reformatų liturginiam giedojimui giesmių rinkinius *Advento giesmės*, *Kalėdų giesmės*, į kuriuos įdėjo savo išverstas į lietuvių kalbą ir harmonizuotas reformatų bažnyčiose giedamas giesmes.

Ruošėsi išleisti ir kitoms bažnytinių metų šventėms reikalingus giesmių rinkinius. Pats sukūrė keletą originalių giesmių: *Tave, Dieve, garbinam*, *Nun dimitis* (liet. *Dabar*

galiu, Valdove...) pagal Luko evangelijos 2-ojo skyriaus 29-32 eilutes, kuri Vilniaus reformatų choro *Giesmė* repertuare buvo ilgus metus.

Jo harmonizuotas ar sukurtas giesmes pamėgo daugelis evangelikų chorų, jos skamba LEBMS organizuojamose *Giesmių* šventėse, publikuojamos Sandraugos leidžiamuose *Giesmių sąsiuvinuose*. Pasižymėjo ypatingu kruopštumu. Jo aiškiai parašytas natas malonu skaityti ir dabar jomis naudotis.

Išėjęs į pensiją, turėdamas daugiau laisvo laiko, peržiūrėjo savo sukurtas ar harmonizuotas giesmes, ruošė spaudai, bet nespėjo išleisti bažnyčios liturginiams metams skirtus giesmių rinkinius.

Mirė vargonininkas Edmundas Meškauskas balandžio 25 d., savo namuose, dėl įsisenėjusio širdies nepakankamumo. Palaidotas gegužės 6 d. Vilniaus Karveliškųjų kapinėse.

Nepaisant įvairių nesklandumų, vargonininko Edmundo Meškausko indėlis į Vilniaus ev. reformatų bažnyčios gyvenimą yra didelis. Vargu, ar kas kitas būtų drįšęs tuo metu – 1988 metų rudenį, dar nepaskelbus Lietuvai nepriklausomybės – suburti bažnytinį chorą, mokyti giedojimo pradžiamokslis...

**Vilniaus ev. reformatų
parapijos taryba**

MALDA PRIEŠ ŠVENTO RAŠTO SKAITYMĄ

Dieve, per Savo Sūnaus pažeminimą Tu prikėlei puolusį pasaulį. Suteik Savo ištikimiems žmonėms, kuriuos išgelbėjai nuo amžinosios mirties, begalinį džiaugsmą ir amžiną laimę; per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris gyvena ir valdo kartu su Tavimi ir Šventąja Dvasia, vienas Dievas, dabar ir per amžius. AMEN

Jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus /Jn 8,31-32/.

Kun. Valdas Aušra

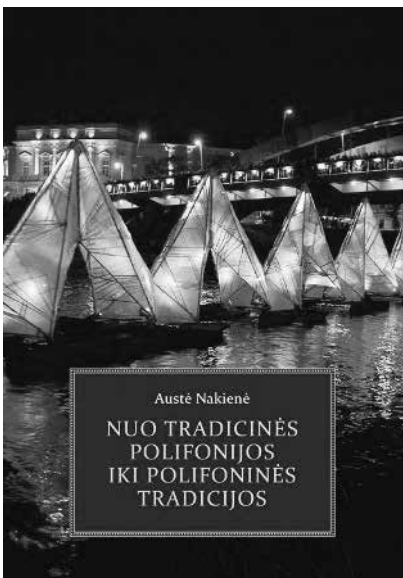
I N F O R M A C I J A

Nuotr. Marijus Gašlius

Austė Nakienė

Balandžio 25 d. Vilniaus parapijos narė, etnomuzikologė Austė Nakienė buvo apdovanota Onos Narbutienės premija už įtaigų šiądienos etnokultūrinio sąjūdžio ištaikų ir raidos atskleidimą 2016 metais išleistoje jos knygoje *Nuo tradicinės polifonijos iki polifoninės tradicijos*:

lietuvių muzikos kaita XX–XXI a. Tai ryškiausias praėjusių metų darbas muzikologijos mokslo srityje. Premiją 2004 metais įsteigė Lietuvos kompozitorių sąjunga ir Vytauto Landsbergio fondas.

Gegužės 13 d. į Švėkšnos evangelikų liuteronų bažnyčią rinkosi *Giesmių giesmelės 2017* dalyviai.

Gegužės 20 d. Biržų Sėlos muziejuje koncertavo pianisto ir kompozitoriaus, kurt. Renatos Bareikienės vaikiaičio Giedriaus Nako džiazo grupė *Nako trio*: klavišiniai – Giedrius Nakas (Lietuva), kontrabosas – Andrea Caruso (Italija), mušamieji – Stefan Goranov (Bulgarija).

Jaunuoliai susibūrė į grupę besimokydami Princo Clauso konservatorijoje Groningene, Olandija. Trio atlieka G. Nako originalias kompozicijas ir kitų žinomų džiazo meistrų aranžuotes. Po studijų grupė susibėga pagroti kartu tik retkarčiais ir vis kitoje šalyje. Gegužę koncertavo Lietuvoje: Kaune, Vilniuje ir Biržuose. Pastarieji į koncertinę turnė buvo įtraukti todėl, kad Giedriaus šaknys – Biržų krašte. Klausučiuose gyveną jo proseneliai – ūkininkai reformatai Elžbieta ir Mykolas Tunkūnai, ten vaikystėje vasarodavo jo motina Austė Bareikytė-Nakienė.

Gegužės 21 d. Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje pamaldų metu

Nako trio

Valstybinis choras Vilnius Biržų bažnyčioje

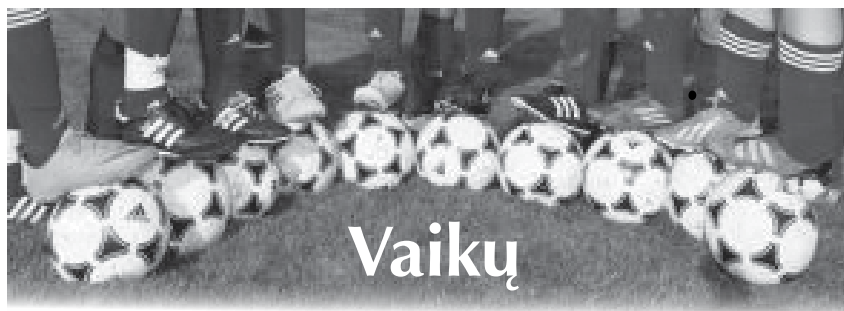
giedojo valstybinis choras *Vilnius*, kurio vadovas ir dirigentas – Artūras Dambrauskas, apie Liuterį pasakojo ir ištraukas iš Užstalės pokalbių knygos skaitė aktorius Vytautas Rumšas. Į pamaldas gausiai susirinkę biržiečiai galėjo pasiklausyti nuostabių evangelikų liuteronų ir reformatų giesmių, svečiai padėjo giedoti ir liuturgines giesmes pamaldų metu.

Gegužės 31 d. Lietuvos liaudies buities muziejuje (LLBM), Ugniagesių stoginėje, vyko mokslinė-praktinė konferencija *Reformacijos žinia Lietuvai – Mažosios Lietuvos sodyba Lietuvos liaudies buities muzieju-*

je. Pranešimus skaitė: dr. Martynas Purvinas (Kaunas) – *Mažosios Lietuvos kaimo pokyčiai reformacijos epochoje*, Marija Purvinienė (Kaunas) – *Lietuvių architektūros ypatybės protestantiškame kraštovaizdyje*, Rimantas Žirgulis (Kėdainių krašto muziejus) – *Biržų-Dubingių Radvilos – pagrindiniai Reformacijos globėjai Lietuvoje*, Vingaudas Baltrušaitis (LLBM) – *Reformacijos įtaka lietuvininkų gyvenime*.

Spalio 26 d. Vilniuje rengiama tarptautinė mokslinė konferencija *Reformacija Lietuvoje ir jos poveikis kultūros atsinaujinimui*, skirta paminėti 500 metų Reformacijos jubiliejų. Konferencijos tikslas – ne tik supažindinti plačiąją Lietuvos auditoriją su naujausiais Reformacijos tyrinėjimais, bet ir paskatinti konstruktyvų akademinį disputą, siekiant įvertinti Reformacijos ir protestantizmo palikimą, pamokas, vertybes – kaip vieną iš visuomenės atsinaujinimo diskursų.

Vaikų sporto stovykla **PENKIOS PERGALES**

Po trijų puikiai pavykusių sporto stovyklų, ketvirtą kartą nepriklausomoje Lietuvoje evangelikų reformatų Bažnyčia kartu su Švedijos suvienyta evangelikų bažnyčia (angl. – United Evangelical Church of Sweden, šved. – Ekmuniakyrka) organizuoja krikščionišką sporto stovyklą.

Tikimės, kad ir šia stovykla susidomės tiek vaikai, tiek jų tėveliai. Stovyklą organizuojame visi kartu: Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia, suteikdama dvasininką sielovadai, dvasinio mokymo programos priežiūrai; stovyklautojų tėveliai – aukodami reikiamą išlaikymo sumą;

savaniai vadovai bei profesionalūs treneriai iš Lietuvos – dirbs stovykloje aukodami savo laiką ir žinias.

Stovykloje be sporto užsiėmimų, įvairių pramogų, vaikai mokysis giedoti, dalyvaus pamokėlėse, lankysis vaikų pamaldose, jiems bus diegiamos krikščioniškos vertybės.

Šiais metais laukiame apie 50 vaikų – stovyklautojų nuo 8 iki 14 metų, kuriuos numatoma suskirstyti pagal amžių į 5 būrius. Berniukai ir mergaitės bus atskiruose būriuose.

Visi norintys dalyvauti su gera nuotaika bei kamuoliais ir kitais žaidimais esate laukiami stovykloje.

Su meile, organizatoriai...

Liepos 22 iki 29 d.
Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia
kartu su Švedijos suvienyta evangelikų Bažnyčia
(angl. – United Evangelical Church of Sweden,
šved. – Ekmuniakyrka)
o r g a n i z u o j a
k r i k š č i o n i š k ą s p o r t o s t o v y k l ą K e d a i n i ų r a j o n e

PENKIOS PERGALĖS

vaikams nuo 8 iki 14 metų amžiaus

Stovyklos direktorė
EGLĖ GRUCYTĖ,
tel. +370 699 19871,
el. paštas: egliukas75@hotmail.com

Stovyklos kapelionas
kun. RAIMONDAS STANKEVIČIUS,
tel. +370 655 43678,
el. paštas: raimondas@ref.lt.

Daugiau informacijos sužinosite paskambinę ar parašę stovyklos organizatoriams: Eglei Grucytei ar kun. Raimondui Stankevičiui. Sporto stovykla vyks Kėdainių rajone, Akademijos gimnazijoje. Adresas: Jaunimo g. 2, 58339 Akademija, Kėdainių r.

Sveikiname

parapijietes
seniūnę DONATĄ INDRIŪNAITĘ
ir IRENĄ INDRIŪNAITĘ BEKENIENĘ,
gegužės 11 d. atšventusias 80-ies metų Jubiliejus.

Te Viešpats saugo ir globoja Jus,
tesiuočia Dievas savo gerumą ir ištikimybę Jums!
/plg. Ps 57,4/.

Vilniaus ev. reformatų parapijos
seniūnų taryba

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbynių g. 4a, LT-02121, Vilnius
 tel.: +370 5 2627585
 mob.tel.: +370 655 24403
 Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
 tel.: +370 5 2639004
 mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

LAIDA EVANGELIKAMS
 „KELIAS“

„LRT Kultūra“ kanalu
 šeštadienį 9.15 val.,

kartojama tuo pačiu kanalu
 kitą šeštadienį 7.30 val.

Laidos redaktorius
 Tomas Pavilanskas-Kalvanas,
 el.p. tomaspaka@gmail.com
 mob. tel. 8 676 05538

LIEPOS
 8 - 15
 2017

NEMRADAS

VAIKŲ
 VASAROS
 STOVYKLA
 NEMRADAS

**VIETA, KUR VAIKAI
 SURANDA DRAUGUS VISAM
 GYVENIMUI!**

Daugiau informacijos

Direktorė *Irma Zablackaitė*
irma@nemradas.lt
 tel: 869580749
 Kunigas *Frankas van Dalenas*
fvandalen@worldwitness.org

@nemradas

www.nemradas.lt

Vaikų vasaros stovykla
 „NemRadas“

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
 Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
 el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
 tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
 Genovaitė Mikalajūnienė,
 Rasa Žilytė-Šernienė,

Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
 Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisy ir trumpina
 savo nuožiūra

9 772029 512000

Laikraštis platinamas už auką.
 Leidžiamas tik iš surinktų aukų.